

ПРОБЛЕМИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ КАРПАТ

МІЖВІДОМЧИЙ
ТЕМАТИЧНИЙ
НАУКОВИЙ
ЗБІРНИК

20

**ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА НААН**

**ПРОБЛЕМИ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ
КАРПАТ**

**Міжвідомчий тематичний науковий збірник
Заснований у 1991 році**

ВИПУСК 20

**Присвячений
80-річчю
Національної академії аграрних наук України**

ВЕЛИКА БАКТА – 2011

ПРОБЛЕМИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ КАРПАТ
Міжвідомчий тематичний науковий збірник. Випуск 20.

У збірнику вміщені статті вчених та спеціалістів із науково-дослідних і навчальних закладів України, в яких висвітлюється здобутки та перспективи розвитку науки в галузях землеробства, рослинництва, садівництва, виноградарства, тваринництва та економіки.

Збірник розрахований на наукових працівників, спеціалістів агропромислового комплексу.

ПРОБЛЕМЫ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА КАРПАТ
Межведомственный тематический научный сборник. Выпуск 20.

В сборнике помещены статьи ученых и специалистов научно-исследовательских и учебных заведений Украины, в которых освещены достижения и перспективы развития науки в отраслях земледелия, растениеводства, садоводства, виноградарства, животноводства и экономики.

Сборник рассчитан на научных работников, специалистов агропромышленного комплекса.

PROBLEMS OF AGROINDUSTRIAL COMPLEX OF KARPATY
Interdepartmental collective scientific issue. Volume 20.

In this issue take place the papers of scientists and specialists from research and educational institutions of Ukraine, which advance and prospects of mountain science are lightened in branches of soil cultivation, fruite growing, vine growing, animal husbandry and economy.

The issue is reckoned upon research workes and specialists of agroindustrial complex.

Видається за рішенням Вченої ради Закарпатського інституту АПВ НААН від 28 вересня 2011 року, протокол № 10.

Редакційна колегія: А.В.Балая, д.е.н. (відп. редактор); М.Д. Федорюк, к.е.н. (засг. відп. редактора); В.С. Мойсеєнко, к.с.-г.н. (відп. секретар); В.М. Агій, к.б.н.; М.Я. Бомба, д.с.-г.н.; Й.С. Височанський, к.с.-г.н.; В.Г. Влох, д.с.-г.н.; В.В. Влізло, д.в.н.; І.М. Годя, к.е.н.; Г.Д. Гуцуляк, д.е.н.; А.Г. Дзюбайло, д.с.-г.н.; О.Л. Залізняк, к.с.-г.н.; С.М. Кваша, д.е.н.; І.П. Ковач, к.с.-г.н.; С.М. Кормош, к.с.-г.н.; М.А. Лендел, д.е.н.; М.Й. Малик, д.е.н.; В.П. Міклова, д.е.н.; В.І. Ніколайчук, д.б.н.; Н.О. Пилипчинець, к.с.-г.н.; О.І. Попович, к.б.н.; О.І. Савіна, д.с.-г.н.; Н.Ф. Шахнович, к.с.-г.н.

Адреса редакційної колегії: 90252, Закарпатська область, Берегівський район, с.В. Бакта, Закарпатський інститут АПВ НААН, тел.: 2-31-74, e-mail: insbakta@ukr.net

Свідоцтво про реєстрацію: Серія КВ №474 від 03.03.94р.

Відповідальність за достовірність та зміст статей несуть автори.

© Закарпатський інститут АПВ НААН, 2011.

НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ – 80 РОКІВ

Національна академія аграрних наук України розпочала свою діяльність як Всеукраїнська академія сільськогосподарських наук 22 травня 1931 р. В пинішньому статусі діє із 6 січня 2010 р. відповідно до Указу Президента України № 8/2010 «Про надання Українській академії аграрних наук статусу національної».

Академія є державною самоврядною науковою організацією. Згідно з чинним законодавством України на Національну академію аграрних наук України покладено науково-методичну координацію, організацію і проведення фундаментальних і прикладних досліджень в АПК.

Нині до складу академії входить 11 національних центрів та 60 науково-дослідних установ, де працюють 5,5 тис. наукових працівників, з них 400 докторів і 2 тисячі кандидатів наук. Експериментальною базою академії є 179 дослідних господарств, за якими закріплено 491 тис. га сільськогосподарських угідь. Кабінет Міністрів України надав 13 об'єктам, які є базовими для сільськогосподарської біологічної науки, статус національного надбання країни.

Наукові установи академії щорічно завершують 500-800 розробок, реєструють 200-250 угод на використання об'єктів патентів та інших охоронних документів на винаходи і корисні моделі, укладають 350-400 ліцензійних договорів на використання об'єктів інтелектуальної власності.

Найвагомішими науковими результатами, зокрема у землекористуванні, є високоефективні методи ґрунтових обстежень з використанням дистанційного зондування геоінформаційних систем, впровадження яких дозволяє суттєво скоротити бюджетні витрати на проведення паспортизації земель на 20-24%. Високоточний метод управління режимами зрошення сільськогосподарських культур використовується сільгоспвиробниками на площі понад 200 тис. га та дозволяє зекономити 15-20% витрат матеріально-технічних ресурсів. Реалізація розробленої «Концепції розвитку мікрозрошення в Україні на період до 2020 року» дозволить збільшувати врожайність сільськогосподарських культур у 1,5 рази та в 2-3 рази зекономити використання води порівняно з методом дощування. Впровадження високоефективних диференційованих систем обробітку ґрунту, раціонального застосування сівозмін, добрив та проведення, заходів з меліорації земель забезпечить річний економічний ефект близько 2 млрд. грн.

Реалізація Державної цільової програми виробництва застосування піддких азотних добрив дозволить досягати реального підвищення

Я.Ю. ДЕМ'ЯН, аспірант

Закарпатський інститут агропромислового виробництва НААН України.

ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ВИМІР ВІДНОСИН ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті досліджено становлення політико-правового виміру відносин прикордонних регіонів України та Європейського союзу та освоєння транскордонних програм ЄС на прикладі Закарпатської області.

Прикордонне співробітництво, транскордонне співробітництво, угода, договір, транскордонні програми.

Постановка проблеми. Питання політико-правового виміру відносин прикордонних регіонів України та ЄС як на міждержавному, так і на регіональному рівнях є важливою складовою як зовнішньої, так і внутрішньої політики України. Вкрай важливим питання міжрегіональної взаємодії в контексті розбудови системи міжрегіонального співробітництва є для регіонів України. Із стратегічної точки зору саме міжрегіональне транскордонне співробітництво України може стати ефективним засобом європейських інтеграційних намірів України. [1].

Питанням міжрегіонального співробітництва України та Європейського Союзу присвячено чимало досліджень економістів, юристів, міжнародників України. Методологічним проблемам регіонального транскордонного співробітництва та взаємовідносин прикордонних територій присвячені роботи А. Балян, П.Беленького, М.Долішнього, Є. Кіш, П.Луцишина, Ю.Макогона, Н.Мікули, А.Мокія, Ю. Шолох та інших.

Утім, конкретно історичний аналіз становлення політико-правового виміру відносин прикордонних регіонів України та Польщі все ще не є достатньо вивченим і потребує комплексного дослідження.

Мета і завдання. Мета нашого дослідження полягає в дослідженні політико-правового аспекту розвитку транскордонної співпраці Закарпатської області та прикордонних районів Європейського Союзу.

Матеріал і методика досліджень. Відповідно до мети та завдань дослідження використовувався комплекс наукових методів, таких як теоретичний аналіз правознавчих наукових джерел, історичний аналіз який передбачав виявлення особливостей у формуванні концептуальних та

інституціональних засад розвитку міждержавної та регіональної європейської інтеграції в історично-просторових вимірах та ін.

Джерельну базу дослідження становлять законодавчі й нормативно-правові документи України та Європейського Союзу, теоретичні напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених з євроінтеграційної тематики, що стосуються розробки стратегії і тактики реформування системи регіональної політики України.

Результати дослідження. Формування засад прикордонного співробітництва регіонів України та країн Центральної Європи, розпочалося з другої половини ХХ століття. Основою розвитку міжнародних відносин транскордонного співробітництва України із країнами Європейського Союзу є насамперед, загальноєвропейські норми і принципи, закріплені в документах Ради Європи. Головним документом, який легалізує ці відносини, а також сприяє децентралізації прийняття рішень владними структурами регіонів є Європейська Рамкова Конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями від 21 травня 1980 р., а також два додаткових протоколи до неї: Додатковий протокол до Європейської Рамкової Конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями від 9 листопада 1995 року і Протокол №2 до Європейської Рамкової Конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями, який стосується міжтериторіального співробітництва від 5 травня 1998 року, що надають більших компетенцій регіонам у зовнішньоекономічних та політичних питаннях, сприяють як міжнародній активізації регіонів, так і позитивній дискримінації периферійних прикордонних територій [2].

Внаслідок ратифікації Мадридської Конвенції 21.06.1980 р. Верховною Радою України у 1993, його положення стали частиною національного законодавства України і мають пріоритет над внутрішнім правом, згідно зі статтею 27 Віденської Конвенції про право міжнародних договорів 1969 року [3].

На сьогоднішній день основними нормативно-правовими актами у сфері транскордонного співробітництва України є: Закон України «Про транскордонне співробітництво» № 1861-IV (від 24.06.2004); Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2007–2010 роки; європейські конвенції, до яких приєдналася Україна; низка двосторонніх угод з країнами-сусідами [4].

У розвитку транскордонного співробітництва можна виділити два основні етапи. На першому етапі були підписані угоди про транскордонне співробітництво з Польщею, Угорщиною, Словаччиною та Румунією.

Так з Польщею був підписаний ряд угод які стали основою для розвитку транскордонного співробітництва з Україною таких як: Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про пункти пропуску через державний кордон (18.05.1992 р.); Договір між Україною і Польщею про правовий режим українсько-польського державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань (12.01.1993 р.); Договір між

урядами Польщі та Країни про міжрегіональну співпрацю (23.05.1993р.); Угода між Урядом України і Урядом Республіки Польща про передачу і приймання осіб через спільний державний кордон (24.05.1993 р.); Протокол про виконання Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Польща про передачу і приймання осіб через спільний державний кордон (25.05.1993 р.); Міжвідомча Угода про тимчасове співробітництво в пункті пропуску «Устилуг-Зосін». (18.03.1997 р.); Положення про Українсько-Польську Прикордонну Комісію (04.03.1994 р.).

Правові засади формування та розвитку транскордонного співробітництва між Україною та Угорщиною визначаються низкою двохсторонніх документів, міждержавних угод, де співпраця на регіональному рівні чи транскордонне співробітництво, виокремлюються як важливі напрями співпраці. Результатом співробітництва з Угорщиною стали понад двадцять угод з торговельно-економічних питань та інших, укладених з 1991 по 1999 рр. Це і Угода про торговельно-економічні зв'язки та науково-технічне співробітництво (31.05.1991), Договір про основи добросусідства та співробітництва між Угорською республікою і Україною (03.12.1991р.), що почав діяти після його ратифікації угорським та українським парламентами 16 червня 1993 р., Угода про співробітництво у галузі охорони навколишнього середовища та територіального розвитку (13.08.1992 р.) Угода про спрощений порядок перетину державного кордону особами, що проживають у прикордонних областях (1993р.), Угода про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво (26.02. 1993 р.), Угода про розвиток відносин між Державними Зборами Угорщини та Верховною Радою України (28.09. 1994 р.) Угода про співробітництво у галузі культури, освіти і науки (04.05.1995р.), Угода про співробітництво у сфері науки і технології (19.05.1995р.), Меморандум між Урядом України та Урядом Угорської Республіки про напрями розвитку економічних зв'язків та лібералізацією двосторонніх торговельно-економічних відносин (11.11. 1997 р.)

Особливе значення в контексті розвитку транскордонного співробітництва між Україною та Угорською Республікою, має Угода про транскордонне співробітництво, підписана в Будапешті 11 листопада 1997 року. У якій уряди України та Угорщини, визначають важливість цієї форми співпраці, чітко визначаючи, що «транскордонне співробітництво – це спільна діяльність, яка направлена на поглиблення відносин між органами місцевого самоврядування та державної виконавчої влади Договірних Сторін і, в цих інтересах, на укладання необхідних угод та домовленостей. Це співробітництво здійснюється в межах компетенції органів місцевого самоврядування та державної виконавчої влади, які визначаються національним законодавством країн Договірних Сторін (ст.4)» [5].

Основою транскордонного співробітництва з Румунією є Угода про співробітництво в галузі культури, науки і освіти між Урядом України та Урядом Румунії (30.11.1992 р), Угода між Урядом України та Урядом Румунії про торговельно-економічне і науково-технічне співробітництво 20.04.1994р., Консульська Конвенція між Україною і Румунією (16.03.1995 р.). Угода між

Урядом України та Урядом Румунії про спрощений порядок перетинання спільного державного кордону громадянами, які проживають у прикордонних районах і повітах (14.11.1996 р.) та Договір «Про відносини добросусідства і співробітництва між Урядом України та Румунії» (17.07.97 р.).

Транскордонне співробітництво з Словаччиною регламентують наступні документи: Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною і Словачською Республікою (29.06.93р.), Договір між Україною і Словачською Республікою про режим українсько-словацького державного кордону, співробітництво і взаємодопомогу з прикордонних питань (14.10.93 р.), Угода між Урядом України та Урядом Словачкої Республіки про спільні пункти пропуску через державний кордон (15.06.95 р.)

На другому етапі, який почався з 2000 року відбулося підписання Угод регіонів України з регіонами країн Центральної Європи. Тут, власне співробітництво вже розвивається згідно європейських принципів, точніше, в Україні відбувається узагальнення кращої євро-регіональної практики й усунення коло перешкод правового, адміністративного, економічного чи практичного характеру, що впливають на транскордонне співробітництво територіальних громад чи влад регіонів України. Цей період також включає і сприяння розробленню нових правових інструментів або міждержавних угод, які враховуватимуть зміни в такій співпраці. [6]. В цей період підписано низку двосторонніх угод між Закарпатською областю та прикордонними регіонами, зокрема, 15 березня 2005 року підписано угоду по співробітництво з Пришівським самоврядним краєм (Словаччина), 24 жовтня 2006 року підписано угоду про торговельно-економічне співробітництво з Кошицьким самоврядним краєм (Словаччина), 24 червня 2006 року підписано угоду з Саболч-Сотмар-Березькою областю (Угорщина).

На даний час Закарпатська область має угоди про співробітництво зі всіма прикордонними регіонами сусідніх країн. Це - Підкарпатське воеводство Польщі, повіти Марамуреш і Сату-Маре (Румунія), та, як згадувалося вище, Кошицький та Прешовський самоврядні краї Словаччини, Саболч-Сатмар-Березька область Угорщини. Отож транскордонна співпраця здійснюється у рамках цих угод, які передбачають взаємовигідні заходи в сфері економіки, культури, спорту, освіти і науки. Крім того, закарпатці тісно співпрацюють з краєм Височіна (Чеська Республіка), регіоном Оберфранкен (ФРН), а віднедавна - і з областю Гевеш (Угорська Республіка).

Відповідно до Стратегії та Індикативної програми з прикордонного співробітництва ТАСІС, затвердженої у 2003 році Закарпатська область визначена як цільовий регіон у 4-х програмах, а саме: Програма Сусідства: Угорщина-Словаччина-Україна», «Польща-Україна-Беларусь», «Румунія-Україна» та Кадсіс. Ці Програми мають значний потенціал для розгортання широкої прикордонної співпраці та покращання транскордонних зв'язків з державами ЄС. Співпраця областей- учасників євро регіонів ведеться і в рамках міжнародних організацій – Асоціації європейських прикордонних регіонів,

Асамблеї європейських регіонів, Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи, різними інституціями тощо. [7].

На період 2007-2013 років Закарпаття є цільовою територією двох програм сусідства Європейської Комісії. Загальний бюджет першої програми – «Україна-Польща-Білорусь» - становить 186,2 млн євро, другої – «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна» - 68,6 млн євро [8]. У рамках цих програм відбулася низка зустрічей, за результатами яких Єврокомісія провела конкурси для подання проектів, оголошено переможців. Серед них - і чотири проекти від Закарпаття, які були профінансовані на загальну суму 2750 тис. євро. Це «Розвиток Берегівської транскордонної польдерної системи в басейні річки Тиса», «Чиста вода», «Транскордонні можливості розвитку транспортної логістики», «Поліпшення транскордонного автомобільного руху шляхом будівництва об'їзної дороги навколо м. Берегове».

Разом з угорською стороною виконані проекти « Розробка і втілення транскордонної соціально-медичної реабілітаційної програми для дітей – представників національних меншин і соціально незахищених верств населення» та «Створення інформаційно-туристський центрів в містах Берегово та Ужгород».

В рамках програми сусідства «Румунія - Україна» завершилося виконання проектів « Транскордонне партнерство для стійкого розвитку общини» та « Поліпшення протипаводкового захисту й екологічного оздоровлення навколишнього середовища на україно-румунській прикордонній ділянці річки Тиса».

Висновки. Таким чином, на сьогодні в Україні в цілому сформована цілісна нормативно-правова база з транскордонного та міжрегіонального євро-регіонального співробітництва України та Європейського Союзу.

Підписання низки Угод з країнами Європейського союзу сприяло впровадженню нового інструменту сусідства, зближенню України з ЄС, реалізації євроінтеграційних стремлень нашої держави, а для Закарпатської області, яка є одним з лідерів освоєння транскордонних програм ЄС в Україні, стало найефективнішим шляхом вирішення спільних проблем розвитку.

Бібліографічний список

1. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. - Вип.15: Міжвідомчий збірник наукових праць/Відп. Ред.. С.В. Віднянський.-К.: Ін-т історії України НАН України,2006- С. 309-322.
2. Кіш Є.Б. Транскордонне співробітництво України у новій системі єврорегіональної політики // Соціально-економічні дослідження у перехідний період. Випуск 2, 2005. – Львів, 2005. – С.299-307.;
3. Європейська Рамкова Конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями (ETS No106) – Мадрид, 21 травня 1980 р. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;

4. Закон України «Про транскордонне співробітництво» 24 червня 2004 року. № 1861–IV. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;
5. Laszlo Brigitta. The Organizational Structure of the Carpathian Euroregion // Carpathian Euroregion. Borders in the Region – Cross-Border Cooperation. – Debrecen: European Study Centre Programme of the University of Debrecen, 2001. – 159 p.
6. Балян А.В. Міжрегіональне транскордонне співробітництво України за умов розширення Європейського Союзу (на прикладі прикордонних регіонів України та Угорщини). – Ужгород: Ліра, 2005. – 320 с.
7. Транскордонне співробітництво у Закарпатті: виклики та можливості. Режим доступу: www.smbusiness.uzhgorod.ua/filelib/sou/p32.pdf.
8. Про роботу Закарпатської облдержадміністрації з питань європейської інтеграції та транскордонного співробітництва. Режим доступу: <http://kds.org.ua/>

Одержано редколегією 27.06.2011 р.

Я.Ю. ДЕМ'ЯН

ПОЛИТИКО-ПРАВОВОЕ ИЗМЕРЕНИЕ ОТНОШЕНИЙ ПОГРАНИЧНЫХ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ И ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА НА ПРИМЕРЕ ЗАКАРПАТСКОЙ ОБЛАСТИ

В статье исследовано становление политико-правового измерения отношений пограничных регионов Украины и Европейского союза и освоения трансграничных программ ЕС на примере Закарпатской области

YA.YU. DEMYAN

POLITIKO-PRAVOVIY MEASURING OF RELATIONS OF BOUNDARY REGIONS OF UKRAINE AND EUROPEAN UNION ON EXAMPLE OF ZAKARPATYA AREA

In the article investigational becoming of the politiko-pravovogo measuring of relations of boundary regions of Ukraine and European Union and mastering of the transfrontal programs EU on the example of the Zakarpattya area.

Зміст**Національній академії аграрних наук України – 80 років**

Бальян А.В., Балаж Н.Й. Теоретико-методологічні основи екологізації сільськогосподарського землекористування	3
Бальян А.В., Балаж Н.Й., Таліян М.Й. Механізм економічного стимулювання охорони земель Закарпатської області	7
Федорюк М.Д., Долинський С.В., Тимохіна О.В., Височанська Л.Й. Ефективність використання, збереження і відтворення земельних ресурсів відповідно до принципів сталого розвитку	15
Федорюк М.Д., Долинський С.В., Микулін О.М., Жуковська Л.Ц. Інноваційний розвиток аграрного виробництва Закарпаття	24
Стегура В.В. Іноваційні стратегії в розвитку малого бізнесу	32
Паленичак О.В. Еколого-економічні проблеми раціонального використання земельно-ресурсного потенціалу сільських територій	40
Лізанець М.В., Маринець А.А., Муха С.Й. Фінансовий механізм інвестиційного забезпечення регіонального розвитку Закарпаття	52
Шекмар Н.А. Сучасний стан та перспективи розвитку харчової промисловості	59
Височанська Л.Й. Особливості та економічна ефективність розвитку тваринництва в особистих селянських господарствах Прикарпаття	71
Годя І.М., Биче Н.А. Вплив міжнародної трудової міграції на економічний розвиток суспільства	77
Дем'ян Я.Ю. Політико-правовий вимір відносин прикордонних регіонів України та Європейського союзу на прикладі Закарпатської області	88
Логвінов П.В. Соціально-економічний механізм сталого розвитку агропромислового комплексу Закарпатської області	94
Калинка Л.Й. Основні напрями наукового забезпечення конкурентоспроможного розвитку молочного та м'ясного скотарства Чернівецької області	100
Чорі М.В. Економіка, проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму	111
Чепур С.С., Моспан Г.М. Роль природних і сіяних лучних асоціацій в екології агроландшафтів гірсько-лісового поясу Карпат	116
Чома З.З., Чома Ж.Й. Мікроелементи та важкі метали в ґрунтах Закарпаття. Частина I. Ґрунти низинного агрокліматичного району	123
Чома З.З., Чома Ж.Й. Мікроелементи та важкі метали в ґрунтах Закарпаття. Частина II. Ґрунти передгірного та гірського агрокліматичних районів	129

Добра Л.М., Полічко В.С., Степашук І.С., Мазасва Л.В., Катішев Д.Д. Стан родючості ґрунтів Закарпатської області в картографічних матеріалах	145
Матієга В.Й., Жуковський О.Г. Система заходів щодо поліпшення родючості ґрунтів та їх ерозійної стійкості під багаторічними плодовими насадженнями	152
Савіна О.І., Матієга О.О., Корсак В.В., Ловас В.П. Особливості хіміко-фізичних властивостей тютюну сигарного типу	158
Кормош С.М., Базелюк М.В., Гома Н.К., Спаська Є.Л. Порівняльна дія засобів захисту огірків від хвороб	165
Шахнович Н.Ф., Пилипчинець Н.О., Хміль Є.М., Мисько О.І., Папи І.І. Моніторинг стану плодових культур в умовах Закарпаття	170
Попович О.І., Любка О.С., Кепша В.І., Кнап Н.В. Сучасний стан та перспективи розвитку виноградного розсадництва Закарпатської області	177
Мисько О.І. Феромонний моніторинг листогризучих совок в умовах Закарпаття	181
Марочко В.П., Микулін О.М., Кнап Н.В. Оптимальні прийоми добору клонів та формування вихідного матеріалу еліти картоплі селекції Закарпатського інституту АПВ	188
Шейдик К.А. Вплив архітекtonіки суцвіття рослин тютюну на насінневу продуктивність	194
Седло Г.М., Буря В.В., Грабовенський М.І., Шилкін О.П., Буря Ю.В. Перліт Закарпаття – можливості використання у тваринництві	199
Агій В.М., Грабовенський М.І., Богдан В.П., Гуленко І.В., Гуленко М.П. Комплексні селеномісні премікси для молодняка великої рогатої худоби на вирощуванні – шлях до збалансованої годівлі	205
Грубов Ц.К., Шилкіна Г.І., Шилкін О.П. Селекційно-генетичне вдосконалення великої білої породи свиней шляхом покращення племінних і продуктивних якостей наявних генотипів	211
Шилкіна Г.І., Шилкін О.П., Грубов Ц.К. Деякі селекційні особливості розведення свиней великої білої породи та характеристика її за показниками продуктивності якості нащадків	217
Мачуліна Г.С., Височанський Й.С. Екстер'єрні особливості та молочна продуктивність різних генотипів бурої карпатської породи	222
Філеп Р.Г., Годованець М.М. Сучасний стан, економічні проблеми та особливості розвитку вівчарства в гірському регіоні Закарпаття	226

Национальной академии аграрных наук Украины - 80 лет

Балаян А.В., Балаж Н.Й. Теоретико-методологические основы экологизации сельскохозяйственного землепользования	3
Балаян А.В., Балаж Н.Й., Галлян М.Й. Механизм экономического стимулирования охраны земель Закарпатской области	7
Федорюк М.Д., Тимохина О.В., Височанска Л.Й. Эффективность использования, сохранения и воссоздания земельных ресурсов, соответственно к принципам устойчивого развития	15
М.Д. Федорюк, С.В. Долинський, О.Н. Микулин, Л.Ц. Жуковская Инновационное развитие аграрного производства Закарпатья	24
Стегура В.В. Инновационные стратегии в развитии малого бизнеса	32
Паленычак А.В. Эколого-экономические проблемы использования земельно-ресурсного потенциала сельских территорий	40
Лизанец М.В., Маринец А.А., Муха С.Й. Финансовый механизм инвестиционного обеспечения регионального развития Закарпатья	52
Шекмар Н.А. Современное состояние и перспективы развития пищевой промышленности	59
Высочанская Л.Й. Особенности и экономическая эффективность развития животноводства в личных крестьянских хозяйствах Прикарпатья	71
Годя И.М., Быче Н.А. Влияние международной трудовой миграции на экономическое развитие общества	77
Демьян Я.Ю. Политико-правовое измерение отношений пограничных регионов Украины и европейского союза на примере Закарпатской области	88
Логвинов П.В. Социально-экономический механизм устойчивого развития агропромышленного комплекса Закарпатской области	94
Калинка Л.Е. Основные направления научного обеспечения конкурентоспособного развития молочного и мясного скотоводства Черновицкой области	100
Чорн М.В. Экономика, проблемы и перспективы развития сельского зеленого туризма	111
Чепур С.С., Моспан А.М. Роль естественных и сеянных луговых ассоциаций в экологии агроландшафтов горно-лесного пояса Карпат	116
Чома З.З., Чома Ж.Й. Микроэлементы и тяжелые металлы в почвах Закарпатья. Часть 1. Почвы низинного агроклиматического района	123
Чома З.З., Чома Ж.Й. Микроэлементы и тяжелые металлы в почвах Закарпатья. Часть 1. Почвы передгорного та горного агроклиматических районов	129
Добра Л.М., Поличко В.С., Степашук И.С., Мазасва Л.В., Катъшев Д.Д. Состояние плодородия почв Закарпатской области в картографических материалах	137
	145

Матиега В.И., Жуковский О.Г. Система мероприятий по улучшению плодородия почв и их эрозионной стойкости под многолетними плодовыми насаждениями	152
Савина Е.И., Матиега О.Е., Корсак В.В., Ловас В.П. Особенности химико-физических свойств табака сигарного типа	158
Кормош С.М., Базелюк М.В., Гома Н.К., Снаская Е.Л. Сравнительное действие способов защиты огурцов от болезней	165
Шахнович Н.Ф., Пилипчинец Н.О., Хмель Е.М., Мисько А.И., Папш И.И. Мониторинг состояния плодовых культур в условиях Закарпатья	170
Попович А.И., Любка А.С., Кеша В.И., Кнап Н.В. Современное состояние и перспективы развития виноградно-питомниководства Закарпатской области	177
Мысько Е.И. Феромонный мониторинг листогрызущих совок в условиях Закарпатья	181
Марочко В.П., Микулин О.М., Кнап Н.В. Оптимальные приемы отбора клонов и формирования исходного материала элиты картофеля селекции Закарпатского института АПВ	188
Шейдик К.А. Влияние архитектоники соцветия растений табака на семенную производительность	194
Седело Г.М., Бура В.В., Грабовенський М.И., Шилкин О.П., Бура Ю.В. Перлит Закарпатья – возможности использования в животноводстве	199
Агий В.М., Грабовенский М.И., Богдан В.П., Гуленко І.В., Гуленко М.П. Комплексные селеносодержащие премиксы для выращивания молодняка крупного рогатого скота – путь к сбалансированному кормлению	205
Грубов Ц.К., Шилкина Г.И., Шилкин А.П. Селекционно-генетическое усовершенствование крупной белой породы свиней путем улучшения племенных и продуктивных качеств существующих генотипов	211
Шилкина Г.И., Шилкин А.П., Грубов Ц.К. Некоторые селекционные особенности разведения свиней крупной белой породы и характеристика ее по показателям продуктивности качества потомков	217
Мачулина Г.С., Высочанский Й.С. Экстерьерные особенности и молочная продуктивность различных генотипов бурой карпатской породы	222
Филеп Р.Г., Годованец М.М. Современное состояние, экономические проблемы и особенности развития овцеводства в горном регионе Закарпатья	226

Content

National Academy of Agricultural Sciences of Ukraine - 80 years	3
Balyan A.V., Balazh N.Y. Teoretiko-methodological bases of ecologization of agricultural land-tenure	7
Balyan A.V., Balazh N.Y., Talian M.J. Mechanism of economic stimulation of land at regional level in the Zakarpattya area	15
Fedoryuk M.D., Timokhina O.V., Visochanska L.Y. Efficiency of the use, maintainance and recreation of the landed resources, accordingly to principles of steady development	24
Fedoryuk M.D., Dolynskiy S.V., Mikulin O.M., Zhukovskaya L.C. Innovative development of agrarian production of Zakarpat'ya	32
Stegura V.V. Innovative strategies in the development of small business	40
Palenichak O.V. Ecological and economic problems of land-resource potential of rural territories	52
Lizanets M.V., Marinets A.A., Muha S.Y. Financial mechanism of the investment support for regional development of Zakarpattya	59
Shekmar N.A. Modern state and prospects of development of food industry	71
Vysochanska L.I. Features and economic efficiency of livestock in household plot Prykarpattya	77
Godya L.M., Byche N.A. Influence of international labour migration is on economic development of society	88
Demyan Ya.Yu. Politiko-pravoviy measuring of relations of boundary regions of ukraine and European Union on example of Zakarpattya area	94
Logvinov P.V. Socio-economic mechanism of steady development agroindustrial complex of Transcarpathia area	100
Kalinka L.E. Main directions of scientific support competitive development of dairy and beef cattlein chernivtsi region	111
Chori M.V. Economics, issues and prospects of rural tourism	116
Chepur S.S., Mospan A.M. Role natural and sowing of meadow associations theirs ecology agro landscape of mountain-forest belt Carpathians	123
Choma Z.Z., Choma Zs.J. Microelements and heavy metals in Transcarpathian soils. Part 1. The soils of the transcarpathian plains	129
Choma Z.Z., Choma Zs.J. Microelements and heavy metals in Transcarpathian soils. Part 2. The soils of the Transcarpathian foothills and highlands	137
Dobra L.M., Polichko V.S., Stepashuk L.S., Mazayeva L.V., Katyshev D.D. State of soil fertility Transcarpathia in cartographic materials	145
Matiyega V.Y., Zhukovsky A.G. The system of measures to improve soils fertility and their erosion resistance under perennial fruit plantations	152

Savina E.I., Matiega O.E., Korsak V.V., Lovas V.P. Features of chemical-physical properties of tobacco cigar type	158
Kormosh S.M., Bazelyk M.V., Homa N.K., Spaskaya E.L. Comparable functioning of protective cucumber means from diseases	165
Shakhnovich N.F., Pilipchinets N.O., Hmil J.M., Misko O.I., Papp L.I. The monitoring of the fruit cultures state in the conditions of Zakarpattya	170
Popovich A.I., Lubka A.S., Kepsa V.I., Knap N.V. Modern state and prospects of development of vine nursery of Zakarpattya area	177
Mysko E.I. Pheromonny monitoring of sheeterakes scoops in the conditions of Zakarpattia	181
Marochko V.P., Mikulin O.M., Knap N.V. Optimum receptions of selection clonals and forming of feedstock elite of potato selection of Zakarpattian institute AIP	188
Sheydik K.A. Influence architectonics of inflorescence tobacco plants on the seminal productivity	194
Sedilo G.M., Burya V.V., Grabovensky M.I., Shilkin O.P., Burya Yu.V. Perlite Transcarpathia - the possibility of using animal	199
Agly V.M., Grabovenskyi M.I., Bogdan V.P., Gulenko I.V., Gulenko M.I. Complex selencontent premixes for young cattle on growing is a way to balanced feeding	205
Hrubow C.K., Shilkina G.I., Shilkin A.P. Great white pigs breed selective-genetic improvement by the breed and productive quality's improvement of existing genotypes	211
Shilkina G.I., Shilkin A.P., Hrubov C.K. Some selective breeding particularities of the great white pigs sort and its description of productivity qualities factor of descendant	217
Machulina G.S., Vysochansky Y.S. Ekstererni characteristics and milk production of different genotypes of the brown carpathian	222
Filep R.G., Hodovanecj M.M. Modern condition, economic problems and some features of the sheep farming in the mountainous region of Transcarpathia	226

ПРОБЛЕМИ АГРОПРОМИСЛОВОГО РОЗВИТКУ КАРПАТ

**Міжвідомчий тематичний науковий збірник
Заснований у 1991 році**

Випуск 20

Присвячений 80-річчю Національної академії аграрних наук України

Відповідальний за випуск: М.Д. Федорюк

**Бюлетень ВАК України, 2006, №8, С. 4-5
«Про зарахування публікацій фаховими»
(із постанови Президії ВАК України від 04.07.2006 р. №2-0517)**

Комп'ютерна верстка: Гома Н.К., Майор С.М.

Підписано до друку 20.10.2011 р. Формат 60x84/16

Папір друкарський. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк.12.77

Наклад 100 прим. Замовлення № 02/01

Розтиражовано з готових оригінал макетів

ПП Данило С.І.

м. Ужгород, пл. Ш.Петефі, 34/1

Тел. 61-23-31